

Çocuk Gelişimi Bölümü Lisans-Önlisans Öğrencilerinin Benlik Saygısı Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi

Esra AYEŞ ASLAN¹ & İsmail ÇELİK²

Özet

Üniversite eğitimi süreci, akademik gelişimin yanı sıra hayata karşı duruş ve kişiliğin şekillendiği yıllardır. Kişiliğin önemli bir göstergesi ise benlik saygıdır. Benlik saygısı bireyin olmak istediği benliği ile hissettiği benliği arasındaki denge durumudur. Birey bu denge ya da dengesizlik durumu neticesinde benlik saygısı düzeyi ile ilgili bir sonuca varıp kendi benliğine karşı bir yargı oluşturur. Bu çalışma çocuk gelişimi öğrencilerinin benlik saygılarının çeşitli sosyo-demografik değişkenler açısından değerlendirilmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın örneklem grubunu bir kamu üniversitesinde 2017-2018 yılında çocuk gelişimi bölümünde önlisans ve lisans düzeyinde öğrenim gören toplam 314 öğrenci oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak 'Kişisel Bilgi Formu' ve 'Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği' kullanılmıştır. Verilerin analizi bilgisayar ortamında frekans, t testi ve tek yönlü ANOVA analizleri kullanılarak yapılmıştır. Anlamlılık düzeyi 0.05 olarak alınmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre katılımcıların %86'sının yüksek düzeyde, %14'ünün ise orta düzeyde benlik saygısına sahip olduğu belirlenmiştir. Ayrıca öğrenim görülen bölüme isteyerek gelen öğrencilerin daha yüksek benlik saygısına sahip olduğu belirlenmiştir (p < 0.05).

Anahtar Sözcükler: Benlik Saygısı, Çocuk Gelişimi, Üniversite Öğrencisi

Research on The Self-Esteem Levels Of The Associate and Undergraduate Level Students of The Department of Child Development

Abstract

University education not only facilitates academic development of students but also contributes to shape their personalities and attitudes towards life. Self-esteem an important indicator of personality. Self-esteem is the state of balance between the self that the individual wants to be and the self that he feels. As a result of this balance or imbalance, the individual makes a conclusion about the level of self-esteem and forms a judgment against his/her self. This study was carried out to evaluate the self-esteem of students in the department of child development in terms of various socio-demographic variables. The sample group of the study consisted of 314 associate and bachelor degree students studying in the department of child development at Bilecik Şeyh Edebali University in 2017-2018. As data collection tools 'Personal Information Form' and 'Rosenberg Self-Esteem Scale' were used. The data were analyzed by using frequency, t test and one-way ANOVA analysis. The significance level was taken as 0.05. According to the results of the study, 86% of the participants had high level of self-esteem and 14% of them had moderate self-esteem. In addition, self-esteem was found to have higher values for students who chose to study in their current department (p < 0.05).

Key Words: Self-Esteem, Child Development, University Student

¹ Öğr. Gör., Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, esra.aslan@bilecik.edu.tr

² Doç. Dr., Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, icelik@agri.edu.tr

Giriş

İnsanoğlu varoluşu gereği dünyaya yön veren, yöneten ve üreten bir konumdur. İnsanın bu varoluşsal konumu kendisine bazı sorumluluklar yüklemiştir. İnsan sorumluluklarını yerine getirirken çeşitli zorluklar ve iniş-çıkışlarla karşılaşır. Hayatta ki iniş çıkışlarla baş etmek kolay değildir. Çünkü insan hayata karşı yenik düşmek ve başarısız olmak istemez. Üretmek, mutlu olmak ve kendini değerli hissetmek ister. Ancak bu fırsatları yakalamak her zaman kolay olmaz. Amaçlarına ulaşmak ve düştüğü yerden kalkmak için çabalaması gerekir. Bunun içinde insanın öncelikle her koşulda kendi ile barışık olması ve kendine değer vermesi çok önemlidir.

İnsanın kendi ile barışık olması noktasında benlik kavramı önem kazanmaktadır. Çünkü insanın kişiliğini ve hayata karşı duruşunu belirleyen temel şey benliktir. Benlik, bireyin kendisini dışarıdan nasıl gördüğüdür. Bireyin sahip olduğu yetenekleri, değerleri, yapabilecekleri, yapmayacakları ve toplum içinde kendini nerede gördüğü ile alakalıdır (Çuhadaroğlu, 1986; Yörükoğlu, 2010).

Benlik saygısı ise bireyin olmak istediği benliği ile hissettiği benliği arasındaki denge durumudur (Pişkin, 2003). Birey bu denge ya da dengesizlik durumundan kendi benliği ile ilgili bir sonuca varıp kendi benliğine karşı bir yargı oluşturur. Benlik saygısı yüksek bireyler kendi kişisel özelliklerini beğenir ve onaylar, başarılıdır, araştırmacıdır, insan ilişkilerinde özgüvenlidir, kendini önemser ve sever. Bu insanlar hayatta olmak istedikleri yerdedirler (Yörükoğlu, 2010). Genellikle çevresi tarafından kabul ve takdir görürler. Hayatın içerisinde olası olumsuz durumlara karşı dik duruş ve çözümcül bakış açısı sergilerler (Çuhadaroğlu, 1986). Birey kendi gücü, yetenekleri ve zayıf yönlerinin farkında olarak kendisine gerçekçi gelecek hedefleri koyar ve bu yolda gelişimini sürdürür (Kaya, 2005).

Benlik saygısı düşük bireylerde ise içinde bulunduğu durum ve olmak istediği durum arasında büyük bir dengesizlik vardır. Bu bireyler kendilerini başarısız, değersiz ve beceriksiz görürler. Bu bireyler kendi benlikleri ile bir savaş içerisindedirler ve birilerine bağımlıdırlar. Hatta bazen hırçın, anti sosyal kişilik özellikleri ile toplum içinde kendilerini korumaya ve yer edinmeye çalışırlar (Balat, 2004). Bu insanlar mutsuzdur ve bu duygularını ailelerine, iş ve sosyal çevrelerine de yayarlar. Bu nedenle sağlıklı ve mutlu toplumların oluşmasında yüksek benlik saygısının oluşturulması çok önemlidir (Pişkin, 2003).

Sağlıklı ve gelişime açık toplumların oluşabilmesinde toplumun benlik saygısı yüksek bireylerden oluşmasının önemi büyüktür. Bu noktada çocuk gelişimciler büyük iş düşmektedir. Çünkü çocuk gelişimciler çocuğun davranış ve bağlanma örüntülerinin gözlemleyerek çocuğun benlik saygısı düzeyini değerlendirirler. Çocuğun benlik saygısında belirlediği bir olumsuz durum varlığında ise ebeveynlere çocuğun gelişimini ve bağlanma örüntülerini destekleyen doğru davranış kalıpları oluşturulması noktasında destek olmaları önemlidir. Hatta çocuk gelişimciler sadece ailelere değil

çocukla etkileşimde olan eğitimcilere ve sağlık personeli gibi meslek gruplarına da çocuklara doğru yaklaşımda bulunmaları konusunda gerekli desteği sunmalıdır. Bu sayede kendi yeteneklerinin farkında olan, ulaşılabilir hedefler koyan, araştırmacı, sorgulayabilen, kendisini değerli hisseden, gelecek için motivasyonu olan ve sevmeye değer olduğunu düşünen nesiller yetişmesi sağlanabilir. Çünkü bir toplumun en önemli sermayesi kendisini geleceğe taşıyacak olan iyi eğitilmiş nesillerdir (Karagözoğlu, 2008).

Çocuk gelişiminin kalitesinin artırılmasında ise en önemli kilometre taşlarından biri iyi yetiştirilmiş çocuk gelişimcilerdir. Ancak çocuk gelişimcilerin, çocuklara yardımcı olabilmeleri için kendilerinin yaşamları ile barışık olmaları ve benlik saygılarının yüksek olması çok önemlidir. Aksi takdirde kendine faydası olmayan birinin başkasına faydası olmayacağı aşikardır. Bu nedenle akademik olarak mesleğe hazırlanan çocuk gelişimcisi adaylarının kişilik ve özgüven gelişimlerinin de desteklenmesi önemlidir. Üniversite eğitim süreci de benliğin ve kendine olan öz güvenin oluşumunda hızla gelişim sağlanabilecek bir dönemdir (Karagözoğlu, 2008).

1. Çalışmanın Amacı

Çocuk gelişimcisi adaylarının benlik saygısı düzeylerini etkileyen sosyo-demografik etmenlerin belirlenmesidir.

1.1. Çalışmanın Alt Amaçları

- Mesleği sevme durumunun benlik saygısı düzeyi üzerine etkisinin değerlendirilmesi
- Bölüme isteyerek gelme durumunun benlik saygısı düzeyi üzerine etkisinin değerlendirilmesi olarak belirlenmiştir.

Bu noktada çalışmanın sonuçları itibari ile çocuk gelişimcilerinin eğitime ve literatüre önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

2. Literatür Taraması

Alanyazın incelendiğinde benlik saygısı kavramından ilk defa bahseden ve ölçümünü sağlayan Rosenberg (1965)'dir. Takiben Battle (1978) tarafından yapılan çalışmada benlik saygısı ve depresyon arasında anlamlı bir ilişki olduğunu bulmuştur. Gecas and Schwalbe (1986) adolesanların benlik saygısı ile aile davranış örüntüleri arasında anlamlı bir ilişki olduğunu saptamıştır.. Yine literatür değerlendirildiğinde birçok meslek ve öğrenci grubu üzerinde benlik saygısı durumunu değerlendiren çalışmaya (Altiouk, 2010; Avşaroğlu, 2007; Bal, 2003; Balat, 2004; Baydemir,2014; Karakaya 2006, Uçar, 2008) rastlanmakla birlikte çocuk gelişimcilerin ya da çocuk gelişimi bölümü öğrencileri özelinde benlik saygısı durumunu irdeleyen çalışmaya rastlanmamıştır. Bu durum alanyazında önemli bir eksiklik olarak değerlendirilmiştir. Bu nedenle bireylerin benlik gelişimine önemli dokunuşları olan çocuk gelişimcisi adaylarının benlik saygısı düzeyini ve etkileyen etmenleri değerlendiren çalışma sonuçlarının literatüre önemli katkılar sunacağı düşünülmektedir.

3. Yöntem

3.1. Araştırmanın Modeli/ Deseni

Araştırmada iki ya da daha fazla değişken arasında ilişki düzeyini belirlemek için kullanılan tarama modelleri arasında yer alan ‘nedensel karşılaştırma’ yöntemi kullanılmıştır (Karasar, 2005).

3.2. Evren-Örneklem

Araştırmanın evrenini 2017-2018 eğitim öğretim yılında çocuk gelişimi bölümünde lisans düzeyinde eğitim gören 202 ve ön lisans düzeyinde eğitim gören 213 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışma grubunun belirlenmesinde rastgele örnekleme yöntemi kullanılmıştır (Karasar, 2005). Çalışmaya katılmayı kabul eden 314 öğrenci ile çalışma tamamlanmıştır.

Tablo 1. Çalışma Evren ve Örneklemenin Lisans ve Önlisans Düzeyine Göre Dağılımı

Tablo 1.’de Çalışma evren ve örneklemenin lisans ve önlisans düzeyine göre dağılımı verilmiştir.

	Önlisans (n)	Lisans (n)	Toplam (N)
Evren	213	202	415
Örneklem	161	153	314

Tablo 2. Demografik Değişkenlere İlişkin Bilgiler

Tablo 2’de Çalışmaya dahil edilen katılımcıların demografik değişkenlerine ilişkin bilgilerine yer verilmiştir.

Değişken		n	%
Cinsiyet	Kız	287	91.4
	Erkek	27	8.6
Yaş	18-20	142	45.2
	21-23	119	37.9
	24 ve sonrası	53	16.9
Eğitim Düzeyi	Ön lisans	161	51.3
	Lisans	153	48.7
Bölüme isteyerek mi geldin?	Evet	278	88.5
	Hayır	36	11.5
Bölümünü seviyor musun?	Evet	292	93.0
	Hayır	22	7.0
Anne Eğitim Düzeyi	İlkokul	197	62.7
	Ortaokul	66	21.0
	Lise ve sonrası	51	16.2
Baba Eğitim Düzeyi	İlkokul	112	35.7
	Ortaokul	82	26.1
	Lise	76	24.2
	Üniversite ve sonrası	44	14.0
Sosyo-Ekonomik Düzey	500-1000	32	10.2
	1000-2000	129	41.1
	2000-3000	86	27.4
	3000 ve yukarı	67	21.3
	Toplam	314	100.0

Tablo 1’de öğrencilerin sosyo demografik verilerinin dağılımı yer almaktadır. Katılımcıların % 91.4’ü kız cinsiyette, % 45.2’si 18-20 yaş aralığında, % 51.3’ü ön lisansta okumakta, %41.1’i aylık 1000-2000 tl sosyo-ekonomik düzeye sahip, %62,7’sinin anne eğitim düzeyi ilkökul, %35.7’sinin ise baba eğitim düzeyi ilkökuldür. Öğrencilerin % 88.5’i bölüme isteyerek geldiğini ve %93.0’ü ise okuduğu bölümü sevdiğini ifade etmektedir.

3.3. Verilerin Toplanması/Süreç

Çalışmada, araştırmaya katılmayı kabul eden her öğrenciye çalışma ile ilgili açıklama yapılmış ve gerekli izinler alınmıştır. Veriler, araştırmacı tarafından veri toplama araçları kullanılarak yüz yüze görüşme tekniği kullanılarak toplanmıştır.

3.3.1 Veri toplama araçları

Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından literatür taranarak oluşturulmuş 'Kişisel Bilgi Formu' ve 'Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği' kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu

Çalışmada çocuk gelişimi öğrencilerinin benlik saygısı düzeyini etkileyebileceği düşünülen cinsiyet, öğrenim görülen lisans düzeyi, yaş, anne eğitim düzeyi, baba eğitim düzeyi, aile gelir düzeyi, bölüme seçme ve sevme durumu değişkenleri ile Kişisel Bilgi Formu oluşturulmuştur.

Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği

Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği 1965 yılında M. Rosenberg tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin Türkçe'ye uyarlaması ve geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları Çuhadaroğlu (1986) tarafından yapılmıştır (Cronbach Alpha ölçek 0.76). Ölçek 63 madde ve 12 alt faktörden oluşmaktadır. Ölçeğin alt faktörleri D1-Benlik saygısı, D2-Kendilik (self) kavramının sürekliliği, D3-İnsanlara güvenme, D4-Eleştiriye duyarlılığı, D5-Depresif duygulanım, D6-Düş kurma, D7-Psikosomatik belirtiler, D8-Kişilerarası ilişkilerde tehdit hissetme, D9-Tartışmalara katılabilmek derecesi, D10-Anne-baba ilgisi, D11-Babayla ilişki, D12-Psişik izolasyon'dur. Çalışmanın amacına uygun olarak bahsi geçen alt ölçekler ayrı ayrı kullanılabilir. Çalışmada 10 maddeden oluşan benlik saygısı alt ölçeği kullanılmıştır. Çuhadaroğlu (1986) tarafından ölçeğin güvenilirlik katsayısı .71, tekrar test güvenilirlik katsayısı ise .75 olarak bildirilmiştir. Çalışmada etki büyüklüğü için cohen d değeri 0.59 olarak hesaplanmıştır.

Ölçeğin değerlendirilmesinde ise benlik saygısı alt ölçeği dışındaki diğer alt ölçeklere ait maddeler cevap anahtarına göre değerlendirilir ve her doğru cevaba '1' puan verilir. Benlik saygısı alt ölçeğinde ise puanlama 0-6 aralığında değerlendirme yapılmaktadır. 0-1 puan yüksek, 2-4 puan orta, 5-6 puan düşük benlik saygısı düzeyini göstermektedir. (Çuhadaroğlu 1986, Rosenberg 1965).

3.4. Verilerin Analizi

Verilerin analizi bilgisayar ortamında IBM SPSS Statistics 15.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Elde edilen veriler Araştırmada sürekli verilerin dağılımı ortalama-standart sapma, kategorik veriler ise yüzde (%) olarak verilmiştir. Elde edilen verilerin dağılım özelliğinin belirlenmesi amacıyla Shapiro Wilk's testi kullanılmıştır (Karasar, 2005). Test sonucunda kategorik testlerin kullanılmasına karar verilmiştir. Verilerin analizinde ise t testi ve ANOVA testleri testleri kullanılmıştır. Analizlerin uygulanmasında İstatistiksel önemlilik için $p < 0.05$ değeri kriter olarak kabul edilmiş ve çalışma bu sonuçlar ışığında tartışılmış ve yorumlanmıştır.

4. Bulgular

Bu bölümde çalışmadan elde edilen benlik saygısı puan ortalamaları, demografik verilere göre benlik saygısı puan ortalamalarının dağılımı ve bölümü seçme ve sevme durumuna göre benlik saygısı puan ortalamaları dağılımına ilişkin bulgular tablolar halinde sunulmuştur.

Tablo 3. Benlik Saygısı Puan Ortalamalarının Dağılımı

Tablo 3. Benlik saygısı puan ortalamalarının dağılımının dağılımı sunulmuştur.

Orta Düzey		Yüksek Düzey		Toplam	
n	%	n	%	N	%
44	14.1	270	85.9	314	100

Tablo 3. Benlik saygısı puan ortalamalarının dağılımı sunulmuştur. Çalışmaya katılanların %85.9'unun yüksek benlik saygısı düzeyine sahip olduğu belirlenmiştir.

Tablo 4. Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Benlik Saygısı Puan Ortalamalarının Dağılımı

Tablo 4.'de Öğrencilerin cinsiyet ve eğitim düzeyine göre benlik saygısı puan ortalamalarının dağılımına yer verilmiştir.

Değişken		n	\bar{X}	Ss	İstatistik	p
Cinsiyet	Kadın	287	30,92	4,99	t=-1.255	.218
	Erkek	27	32,00	4,16		
Eğitim	Ön lisans	161	31,10	4,57	t=0.317	.751
	Lisans	153	30,92	5,29		

Tablo 4.'de cinsiyet ve eğitim düzeyine göre benlik saygısının değerlendirilmesi yer almaktadır. Katılımcıların cinsiyet (t= -1.255; p> .05) ve öğrenim görülen lisans düzeyi (t=.317; p> .05) değişkenine göre benlik saygısı puan ortalamaları anlamlı düzeyde farklılaşmamaktadır.

Tablo 5. Diğer Sosyo-Demografik Verilere Göre Benlik Saygısı Puan Ortalamalarının Dağılımı

Tablo 5.'de Öğrencilerin diğer sosyo-demografik verilerine göre benlik saygısı puan ortalamalarının dağılımına yer verilmiştir.

Değişken	n	\bar{X}	Ss	İstatistik	p	
Yaş	18-20	142	30,72	4,51	2.652	.072
	21-23	119	30,73	4,88		
	24 ve sonrası	53	32,43	5,88		
	Total	314	31,01	4,93		
	Anne Eğitim Düzeyi	İlkokul	197	30,83		
Ortaokul		66	31,00	4,47		
Lise ve sonrası		51	31,74	4,99		
Toplam		314	31,01	4,93		
Baba Eğitim Düzeyi		İlkokul	112	31,35	5,05	F=0.812
	Ortaokul	82	31,19	4,64		
	Lise	76	30,26	4,87		
	Üniversite ve sonrası	44	31,13	5,25		
	Toplam	314	31,01	4,93		
Sosyo-Ekonomik Düzeye	500-1000	32	30,25	5,07	F=0.309	.819
	1000-2000	129	31,17	4,70		
	2000-3000	86	31,00	5,02		
	3000 ve yukarı	67	31,10	5,24		
	Total	314	31,01	4,93		

Tablo 5.'de Sosyo-demografik verilere göre benlik saygısının değerlendirilmesi yer almaktadır. Katılımcıların yaş (F=2,652, P=0.072), anne eğitim düzeyi (F=0.685, P=0.505), baba eğitim düzeyi (F=0.812, P=0.488) ve aile gelir düzeyi (F=0.309, P=0.819) değişkenine göre benlik saygısı puan ortalamaları anlamlı düzeyde farklılaşmamaktadır.

Tablo 6. Bölümü Seçme ve Sevme Durumuna Göre Benlik Saygısı Puan Ortalamaları Dağılımı

Tablo 3.'de Bölümü öğrencilerin seçme ve sevme durumuna göre benlik saygısı puan ortalamaları dağılımı bulunmaktadır.

Değişken		n	\bar{X}	Ss	T	P
Bölümünü isteyerek mi tercih ettiniz?	Evet	278	31,35	4,77	3.160	.003
	Hayır	36	28,38	5,37		
Bölümünü seviyor musun?	Evet	292	31,10	4,92	1.159	.258
	Hayır	22	29,81	5,04		

Tablo 6.'de Bölümü seçme ve sevme durumuna göre benlik saygısı puan ortalamaları dağılımı verilmiştir. Katılımcıların bölümü isteyerek gelme durumlarına göre benlik saygısından alınan puanların anlamlı derecede farklılaştığı belirlenmiştir ($t= 3.160$; $p< .05$). Ayrıca katılımcıların bölümü sevme durumlarına göre benlik saygısından aldıkları puanların anlamlı derecede farklılaşmadığı görülmüştür ($t=1.159$, $p=0.258$).

Ayrıca katılımcıların benlik saygısı düzeyinin dağılımı incelendiğinde; katılımcıların %86'sı yüksek düzeyde, %14'ü ise orta düzeyde benlik saygısına sahiptir. Düşük benlik saygısına sahip katılımcı bulunmamaktadır.

Tartışma ve Sonuç

Benlik, bireylerin içine doğdukları şartlar ve yaşamları boyunca etkileşimde olduğu aile, öğretmen, arkadaş, olaylar, durumlar ve imkanlardan aldığı etkilerle oluşan bireye ait olan duygu ve davranış birliğidir. Benlik saygısı ise bireyin benliğinden memnuniyet düzeyidir. Benliğin oluşumunda dolayısıyla benlik saygısı için çevresel şartlar önemlidir (Cevher, 2007).

Çalışmada katılımcıların %86'sı yüksek düzeyde, %14'ü orta düzeyde benlik saygısına sahiptir (Tablo 3). Çalışmada düşük düzeyde benlik saygısına dair bir sonuç olmaması dikkat çekicidir. Bu sonuç örneklem grubunun üniversite öğrencilerinden oluşması ile açıklanabilir. Çünkü üniversite düzeyine gelmiş bir birey belirli başarı, destek, çevre ve yaşam düzeyine sahip olduğu düşünülmektedir. Literatür incelendiğinde de Balat (2004) çalışmasında tüm katılımcıların benlik saygısını yüksek düzeyde belirlemiştir.

Çalışmada tablo 4'de cinsiyet değişkenine göre benlik saygısı puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir ($p>0.05$). Literatürde çalışma sonucunu destekleyen çalışmalar vardır (Balat, 2004; Çankaya, 2007; Eriş, 2013; İnanç, 2004). Çalışma sonuçlarından farklı olarak değişik bölümlerde okuyan üniversite öğrencileri yapılan ve kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre

benlik saygısı düzeylerini yüksek olarak belirleyen çalışmalar mevcuttur (Altıok, 2010; Baydemir 2015; Zeren, 2012). Çocuk gelişimi bölümünün daha çok kız öğrencilerin tercih ettiği bilinmektedir. Çalışmada erkek öğrencilerinde kız öğrencilerle benzer oranlarda benlik saygısına sahip olduğu belirlenmiştir. Çalışmada bu sonuç, erkek öğrencilerinde mesleği kendi benlikleri ile içselleştirebildikleri şeklinde yorumlanmıştır.

Çalışmada tablo 5’de gelir durumu ile benlik saygısı puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$). Çalışma sonucundan farklı olarak bazı çalışmalarda gelir düzeyi ile benlik saygısı arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğu belirlenmiştir (Altıok, 2010; Bayer, 2015; Keskin, 2009;). Çalışma sonucunun literatürden farkını katılımcıların sosyo ekonomik olarak benzer bir yapı içerisinde olmasına bağlanmıştır.

Çalışmada tablo 4’de ön lisans ve lisans da okuyan öğrencilerin benlik saygısı puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark görülmemiştir ($p>0.05$). Literatür incelendiğinde önlisans ve lisans öğrencilerini benlik saygısı boyutuyla inceleyen çalışmaya rastlanmamıştır. Ancak üniversite öğrencileri yapılan ve öğrencilerin bulunduğu sınıfa göre inceleme yapan çalışmalarda çalışma sonucu ile benzer sonuca ulaşmış anlamlı bir fark bulunmamıştır (Bayer, 2015; Balat, 2004; Çam, 2000; Sam, 2010). Bu sonuç çalışmanın çocuk gelişimi lisans ve ön lisansını okuyan öğrencilerinde yapılmasına bağlıyoruz. Her iki grubunda benzer temel ve felsefi eğitimi aynı kurumdan almalarına, aynı ilde ve sosyo-kültürel çevrede gelişimlerini sürdürmelerine bağlanmıştır.

Çalışmada tablo 5’de öğrencilerin yaş dağılımına göre benlik saygısı puan dağılımı arasında anlamlı bir fark görülmemiştir ($p>0.05$). Bu sonuç öğrencilerin benzer yaş aralığında oldukları için beklendik olarak yorumlanmıştır. Çalışma grubunun benzer yaş aralığında olması dolayısıyla henüz alanda çalışma deneyimine sahip olmadıkları gibi benzer yaşam deneyimlerine sahiplerdir. Ayrıca Sam ve arkadaşları da (2010) çalışmasında yaş ile benlik saygısı arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir.

Çalışmada tablo 5’de anne ve baba eğitim düzeyi ile benlik saygısı ortalama puanları arasında anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$). Benzer şekilde Ünsar (2003) da çalışmasında ebeveyn eğitim düzeyi ile benlik saygısı puan ortalamaları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Literatürde farklı olarak ebeveyn eğitim düzeyi ile benlik saygısı puan ortalamaları arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki tespit eden çalışmalar mevcuttur (Kahriman, 2005; Yılmaz, 2000). Çalışmada çocukların anne baba eğitimleri farklı olsa da akademik olarak geldikleri nokta ve eğitimini aldıkları mesleğin aynı olması dolayısıyla sonuç olağan olarak değerlendirilmiştir.

Çalışmada tablo 6’da bölümü isteyerek seçme durumu ile benlik saygısı arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür ($p<0.05$). Bu sonuç beklendik olarak yorumlanmıştır. Çünkü meslek insanın toplumda görünen yüzüdür, insanın yaşam tarzını ve hayata bakışını yönlendiren primer belirteçtir. Bu

yüzden bireyin olmak istediği meslekle yapmak durumunda kaldığı mesleğin aynı olması kendinden memnuniyet duygusunu ve başarı duygusunu besleyecektir.

Çalışmada tablo 6'da okuduğu bölümü sevme durumu ile benlik saygısı puan ortalamaları arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür ($p<0.05$). Bu sonuç beklendik olarak yorumlanmıştır. Çünkü insan yaşamında meslek hayatın şekillenmesinde çok önemli bir yeri vardır. Ayrıca insan ömrünün çok önemli bir kısmını mesleki gelişim çabası ile geçirmektedir. Bu nedenle insanın sevdiği mesleği yapmasının kişinin yaşamına doyum sağlayacağı kaçınılmazdır. Çalışma sonucundan farklı olarak Altıok (2010)'da çalışmasında okuduğu bölümün sevilmesi ile benlik saygısı puan ortalamaları arasında anlamlı bir ilişki olmadığını bildirmiştir. Yine çalışan gençlerle yapılan bir çalışmada yaptığı işin sevme durumu ile benlik saygısı arasında bir ilişkiye rastlanmamıştır (Razı, 2009).

Öneriler

- Çalışma sonucundan hareketle çocuk gelişimcisi adaylarının kendi istekleri ile bölümü tercih etmelerinin benlik saygılarını yükselttiği belirlenmiştir. Bu noktada bölüm tercihlerinde gerekli rehberliğin verilmesi önerilmektedir.
- Çalışmada okuduğu bölümü sevme durumunun öğrencilerin benlik saygısı düzeyleri üzerine etkisi olduğu belirlenmiştir. Bu nedenle çocuk gelişimi bölümlerinin eğitim müfredatlarının öğrencilerin bölümü sevmelerine yardımcı olacak ve benlik saygılarını yükseltecek özellikte hazırlanmasına özen gösterilmelidir.

Kaynaklar

- Altıouk, Hatice, Nurcan Ek ve Nermin Koruklu (2010) “Üniversite Öğrencilerinin Benlik Saygı Düzeyi İle İlişkili Bazı Değişkenlerin İncelenmesi”, *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1, 1, 99-120.
- Avşaroğlu, Selahattin ve Ömer Üre (2007) “Üniversite Öğrencilerinin Karar Vermede Özsayı, Karar Verme Ve Stresle Başa Çıkma Stilllerinin Benlik Saygısı Ve Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi”, *Selçuk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Edebiyat Dergisi*, 18, 85-100.
- Bal, Ümmühan (2003) “*Hastanede Çalışan Hemşire Ve Diğer Bayan Sağlık Personelinin Benlik Saygıları Ve Atılganlık Düzeylerinin İncelenmesi*”, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Balat, Gülden ve Berrin Akman (2004) “Farklı Sosyo-Ekonomik Düzeydeki Lise Öğrencilerinin Benlik Saygısı Düzeylerinin İncelenmesi”, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14 (2), 175-183.
- Battle, James (1978) “Relationship between Self-Esteem and Depression”, *First Published*, 1, 10-18.
- Baydemir Canan, Ayfer Açıkgöz, Dilek Derince, Yeliz Kaya, Esin Ongün ve Hülya Kok (2014) “The Effect Of Childhood Trauma Life On Self-Esteem In School Of Health Students In A Province Of Western Turkey”, *Life Science Journal*, 11(11), 749-757.
- Cam, Olcay, Leyla Khorshid ve Sehat Altuğ Ozsoy (2000) “Bir Hemşirelik Yüksekokulundaki Öğrencilerin Benlik Saygısı Düzeylerinin İncelenmesi”, *Hemşirelik Araştırma Dergisi*, 1: 33-40.
- Çankaya, Burcu (2007) “*Lise I. ve II. Sınıf Öğrencilerinin Algılanan Benlik Saygısının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi*”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Cüceloğlu, Doğan (2000) *İnsan ve davranışı*, Remzi Kitabevi, İstanbul.
- Çuhadaroğlu, Füsün (1986) “*Adolesanlarda Benlik Saygısı*”, Yayınlanmamış uzmanlık tezi, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Eriş Yasemin ve Ebru İkiz (2013) ”Ergenlerin Benlik Saygısı Ve Sosyal Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişki Ve Kişisel Değişkenlerin Etkileri”, *Electronic Turkish Studies*, 8 (6): 179-193.
- Gecas, Victor ve Michale Schwalbe (1986) “Parental Behavior and Adolescent Self-Esteem”, *Journal of Marriage and Family*, 48 (1): 37-46.
- Kahrıman, İlknur (2005) “Karadeniz Teknik Üniversitesi Trabzon Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinin benlik saygıları ve atılganlık düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi”, *C.Ü. Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 9, (1),10-14.
- Karakaya, İlknur., Anait Çoşkun ve Burcu Ağaoğlu (2006) “Yüzücülerin Depresyon, Benlik Saygısı Ve Kaygı Düzeylerinin Değerlendirilmesi”, *Anatolian Journal of Psychiatry* 7:162-166.
- Kalburan, Cevher, Nilgün ve Mehmet Buluş (2007) “Benlik Kavramı Ve Benlik Saygısı Önemi Ve Geliştirilmesi”, *Akademik Dizayn Dergisi*, 2, 52-64.
- Karagözoğlu, Şerife. Emine Kahve, Öznur Koç ve Derya Adamişoğlu (2008) “Self Esteem And Assertiveness Of Final Year Turkish University Students”, *Nurse Education Today* 28, 641-649.
- Karasar, Niyazi (2005) *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Nobel Yayınevi, Ankara
- Kaya, Alim ve Mustafa Saçkes (2005). *DeneySEL Olarak Sınanmış Grupla Psikolojik Danışma Ve Rehberlik Programları*. (Edit: Erkan, S., Kaya, A.). Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Keskin, Gülşen ve Beysim Sezgin (2009) “Bir Grup Ergende Akademik Başarı Durumuna Etki Eden Etmelerinin Belirlenmesi”, *Elazığ Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 4(10), 82-86.
- Pişkin, Metin (2003). *Özsayı Geliştirme Eğitimi*. (ed. Y. Kuzgun) *İlköğretimde Rehberlik*. Ankara: Nobel Yayınları, 95-123.
- Razı, Gülcem Sala, Ayşe Kuzu, Ali Naci Yıldız, Ayşe Ferda Ocakçı ve Berna Arifoğlu (2009) “Çalışan Gençlerde Benlik Saygısı”, iletişim becerileri ve stresle baş etme, *TAF Prev Med Bull*, 8(1): 17-26.
- Rosenberg, Morris (1965). *Society and Adolescent Self-İmage*, Princeton, New Jersey: Princeton University Press.

Sam, Neslihan, Rıza Sam ve Burcu Ongen (2010) “Üniversite Öğrencilerinin Çevresel Tutumlarının Yeni Çevresel Paradigma Ve Benlik Saygısı Ölçeği İle İncelenmesi”, *Akademik Bakış Dergisi*, 21: 1-16.

Uçar, Tuba ve Özge Uzun (2008) “Meme Kanseri Kadınlarında Mastektominin Beden Algısı, Benlik Saygısı Ve Eş Uyumu Üzerine Etkisinin İncelenmesi”, *acikerisim.cumhuriyet.edu.tr*.

Ünsar Serap ve Halim İşsever (2003) “Trakya Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Benlik Saygısını Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi”, *Hemşirelik Forumu*, 6 (1):7-11.

Yılmaz, Serpil ve Merve Ekinci (2001) “Hemşirelik Yüksekokulu Öğrencilerinde Benlik Saygısı Ve Atılganlık Düzeyi Arasındaki İlişki”, *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 4(2), 10-16.

Yörükoğlu, Atalay (2010). *Çocuk Ruh Sağlığı: Çocuğun Kişilik Gelişimi, Eğitimi Ve Ruhsal Sorunları*. İstanbul: Özgür Yayınları.

Zeren, Cem, Erhan Yengil, Adnan Celikel, Ayşegül Arık ve Mustafa Arslan (2012) “Üniversite Öğrencilerinde Çocukluk Çağı İstismarı”. *Dicle Tıp Dergisi*; 39 (4):536-41.